

РОЛЬ ТА МІСЦЕ ЛІДЕРІВ ЗБІРНИХ
КОМАНД В КОНТЕКСТІ ЗМАГАЛЬНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ НА ОЛІМПІЙСЬКОМУ
ТУРНІРІ З ГАНДБОЛУ В ПАРИЖІ

*Соловей Олександр, Соловей Дмитро, Овчаренко Сергій,
Яковенко Артем, Малойван Ярослав, Матяш Вадим*
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

DOI:10.32540/2071-1476-2025-1-285

Annotation

Introduction. The matches held at the Olympic tournament in Paris provide information on a number of indicators of the components of the competitive activity of handball players, which may be interesting and important for specialists and teams in the training process to prepare for competitions of various levels. The information obtained requires further scientific analysis and emphasizes the relevance and practical significance of the chosen direction of research.

The purpose of the study is to analyze the indicators of the competitive activity of national teams and their leaders at the Olympic handball tournament in Paris 2024.

Material and methods: the indicators of competitive activity of 38 matches with the participation of 12 national teams – participants of the Olympic tournament were analyzed using theoretical scientific research methods, the method of system analysis for organizing and structuring the obtained data, the chronological method that reflected the essence of the research from the beginning to the end of the competition, the method of analyzing competitive activity, mathematical statistics methods aimed at calculating the total and average values of indicators and their effectiveness, percentage representation of the obtained results using the Excel 2007 application package.

Research results. According to the systematic evaluation methodology, certain results were established: 183 players of national teams participated in the tournament and only 86 played 100% of the matches; at the final stage of attacks, 2219 shots reached the target, the efficiency was 62.5%; high indicators were noted in the German national team (shots from close and long distances), efficiency 71.4% and 56.4%, respectively; Sweden (attacks from the flanks), efficiency 72.5%; Slovenia (free throws), efficiency 77.5% in the tournament and 77.8% in a separate match; Spain and Denmark (with a quick breakaway and during a breakthrough) efficiency 87.2% and 90.5%, respectively.

Conclusions. The leaders in men's handball are the players of the national teams and national teams of Denmark, Germany, Spain, Slovenia and France, both in the composition of their national teams and in the handball clubs of the leading handball countries for which they play. The results of the national teams in the tournament are the main indicators of the effectiveness of the development of handball in the countries and contribute to the achievement of certain international ties.

Keywords: handball, national teams, Olympic tournament, competitive activity, throws, efficiency.

Анотація

Вступ. Проведені матчі на олімпійському турнірі в Парижі надають інформацію про низку показників складових змагальної діяльності гандболістів, які можуть бути цікавими та важливими для спеціалістів і команд в тренувальному процесі для підготовки до змагань різного рівня. Отримана інформація потребує

подальшого наукового аналізу і підкреслює актуальність і практичну значущість обраного напрямку дослідження.

Мета дослідження – проаналізувати показники змагальної діяльності національних збірних команд та їх лідерів на олімпійському турнірі з гандболу в Парижі 2024 року.

Матеріал і методи: проаналізовано показники змагальної діяльності 38 матчів за участі 12 національних збірних команд – учасників олімпійського турніру за допомогою теоретичних наукових методів дослідження, методу системного аналізу для організації та структурування отриманих даних, хронологічного методу, що відображав сутність дослідження від початку до закінчення змагань, метод аналізу змагальної діяльності, методи математичної статистики, спрямовані на підрахунок загальних та середніх значень показників та їх ефективність, відсоткового представлення отриманих результатів із застосуванням пакету прикладних програм Excel 2007.

Результати дослідження. Відповідно до методології системного оцінювання встановлено певні результати: на турнірі брали участь 183 гравці національних збірних команд і тільки 86 – зіграли 100% матчів; на завершальній стадії атак 2219 кидків досягли цілі, ефективність склала 62,5%; високі показники відмічено у збірній Німеччини (кидки з близької та далекої відстані), ефективність 71,4% та 56,4% відповідно; Швеції (атаки з флангів), ефективність 72,5%; Словенії (штрафні кидки), ефективність 77,5% на турнірі і 77,8% в окремому матчі; Іспанії та Данії (при швидкому відриві та під час прориву) відповідно ефективність 87,2% та 90,5%.

Висновки. Лідерами у чоловічому гандболі є гравці збірних і збірні команди Данії, Німеччини, Іспанії, Словенії та Франції, як у складах своїх збірних, так і гандбольних клубах провідних гандбольних країн, за які вони виступають. Результати збірних команд на турнірі є основними показниками ефективності розвитку гандболу в країнах і сприяють досягненню певних міжнародних зв'язків.

Ключові слова: гандбол, національні збірні, олімпійський турнір, змагальна діяльність, кидки, ефективність.

Вступ. Олімпійські ігри є основними змаганнями, підсумком Олімпійського циклу підготовки національних збірних команд світу, які проводяться під егідою Міжнародної федерації гандболу. В міжнародному гандболі в повному обсязі було проведено олімпійський турнір, який традиційно подарував нам низку цікавих протистоянь.

Сучасний гандбол є видом спорту, який в системі олімпійського та професійного спорту відрізняється особливою популярністю. Аналіз змагань високого рівня сьогодні свідчить про те, що гандбол перетворюється на потужну індустрію, яка збирає десятки тисяч уболівальників на спортивних аренах і багатомільйонні аудиторії телеглядачів [1, 10, 16, 21].

Оцінка змагальної діяльності в гандболі на змаганнях різного рангу вимагає врахування різних критеріїв і показників: як гравців, так і команди в цілому, рівень яких багато в чому визначає результативність гри [3, 9]. Користь

аналізу змагальної діяльності того чи іншого гандбольного турніру загальновідома і включає зниження ризику при підготовці до нового турніру чи окремого матчу. Крім того, аналіз цих показників позитивно впливає на планування і організацію тренувального процесу і може допомогти підтримувати рівень підготовленості команди і гравців.

Розглядаючи структуру змагальної діяльності в гандболі, провідні науковці зазначають, що зі зростанням спортивної майстерності найбільше значення має техніко-тактична підготовленість окремих гравців та команди загалом [8, 12, 18, 24].

Однак останніми роками відбулися суттєві перетворення в організації групових і командних взаємодій нападу та захисту багато уваги приділяється індивідуальним і груповим діям гравців, швидкому переходу від захисту до нападу і навпаки [6, 14, 22, 28].

В.М. Костюкевич (2017) та О.О. Мітова (2020) зосередили

свої дослідження на вдосконаленні контролю змагальної діяльності та різних аспектів підготовки висококваліфікованих спортсменів у командних спортивних іграх. У своїх працях автори Р. Сушко і Е. Дорошенко (2019), О. Соловей та інші (2022) наголошують, що показники змагальної діяльності провідних гандбольних клубів Європи та національних збірних команд постійно впливають на становлення та розвиток інших збірних команд Європи та світу.

Тренерський склад до початку формування плану підготовки до нових змагань має володіти інформацією про кількісні та якісні показники гравців, які будуть брати участь у тренувальному і змагальному процесах.

Низка авторів наголошують, що вивчення змагальної діяльності гандболістів дозволяє: виявити фактори, які впливають на результат матчу; розробити моделі гри для спортсменів різних амплуа та визначити тенденції розвитку гри і техніко-тактичні особливості гри

окремих команд, про що пишуть Р.М. Стасюк, Т.Г. Клименченко, Т.О. Гриб (2020), P.R. Francisco et al. (2020), С. R. Kumar, (2021). Науковці концентрують увагу на тому, що різнобічна підготовленість гравців необхідна для максимізації продуктивності та мінімізації виснаження при виступах у тривалих турнірах, а також рекомендують проводити корекцію тренувального процесу з урахуванням аналізу ігрової діяльності [19, 25, 29, 30].

В. Лочман та інші (2021) розглядають змагальну діяльність як найважливішу форму комплексного контролю, а досягнення спортивних результатів – як один з провідних критеріїв успішності та ефективності тренувального процесу.

Загальна структура змагальної діяльності може охоплювати низку показників, які різняться за ступенем та способом спільної участі гравців. Під час матчів, починаючи від зосередження уваги виключно на захисті до залучення до активних дій у нападі, всі гандболісти намагаються діяти злагоджено. Цілком ймовірно, що не всі гравці команди володіють необхідними навичками або мотивацією на завершальних стадіях атак, виконуючи роль лідера. Що важливо, у кожного гравця команди є своє ігрове амплуа, свої функції, і вони беруть на себе роль лідерів задля виконання головного завдання – взяття воріт, зокрема, та перемоги – в цілому.

Враховуючи вищезазначене, даний напрям дослідження є актуальним для теорії та практики гандболу сьогодення.

Мета роботи – проаналізувати показники змагальної діяльності лідерів в команді і національних збірних команд на олімпійському турнірі з гандболу в Парижі 2024 року.

Матеріал і методи дослідження. Під час дослідження використовувався набір теоретичних наукових методів дослідження,

що дозволило повно та об'єктивно показати результати, досягти мети роботи. За допомогою методу аналізу було проаналізовано 38 матчів за участю національних збірних команд – учасників олімпійського турніру 2024 року в Парижі. Матеріали результатів змагань використано із офіційних протоколів доступних на сайтах Міжнародної федерації гандболу (https://ru.wikipedia.org/wiki/Гандбол_на_Олимпийских_играх; <https://www.ihf.info/competitions/men/308/2024-olympic-games-paris-mens-tournament/159985/groups-rankings>) [4, 5]. Проаналізовано такі показники змагальної діяльності: кількість гравців та їх участь у турнірі; командну та індивідуальну статистику – закинуті м'ячі на турнірі взагалі та окремо у матчі при позиційному (з близької та далекої відстані, з позиції крайніх та 7 метрових штрафних) і стрімкому (швидкий відрив, прорив) нападі та їх ефективність, що характеризували хід матчів. Цей аналіз дав можливість отримати глибоке розуміння результативності гри команди та їх лідерів.

Опрацювання наукових джерел, серед яких частина складалася з праць відомих зарубіжних науковців, дозволило якісно представити досвід інших країн у контексті досліджуваної теми. Метод системного аналізу виявився вельми корисним для організації та структурування отриманих даних. Хронологічний метод був використаний для систематизації даних і вивчення джерел, що відображали сутність дослідження від початку до закінчення змагань. Це дозволило розширити контекст дослідження та зробити більш обґрунтовані висновки. Метод аналізу змагальної діяльності використовували для визначення командної та індивідуальної статистики на турнірі взагалі та окремо у матчі при позиційному і стрімкому нападі.

Методи математичної статистики спрямовані на підрахунок

загальних і середніх значень показників та їх ефективність, відсоткового представлення отриманих результатів. Для математичного аналізу результатів дослідження використовувалися стандартні статистичні методи і розрахунки кількісних та якісних показників змагальної діяльності гандболістів – учасників олімпійського турніру із застосуванням пакету прикладних програм Excel 2007.

Результати дослідження.

В олімпійському турнірі в Парижі брали участь 12 національних збірних команд. Відповідно до регламенту, зіграно 38 матчів: на груповому етапі – 30 матчів (кожна збірна зіграла по 5 матчів) та на етапі плей-офф – 8 матчів (1/4, 1/2, фінал).

Відповідно до методології системного оцінювання та на основі використаних матеріалів встановлено певні результати. Кількість гравців і їх участь у турнірі свідчить, що на олімпійському турнірі в Парижі брали участь 183 гравці національних збірних команд і тільки 86 – зіграли 100% матчів (Хорватія – 11 гравців (78,6% від заявочного складу) зіграли по 5 матчів, Аргентина – 10 (66,7%) по 5, Японія – 8 (57,1%) по 5, Норвегія – 8 (57,1%) по 6, Іспанія – 8 (50,0%) по 6, Німеччина – 7 (46,7%) по 8 матчів та Франція – 7 (43,8%) по 6 матчів). 20 гандболістів брали участь у складах своїх команд від 83,3% до 87,5% матчів. Решта гандболістів були частково задіяні у матчах, або числилися у заявочному складі.

На олімпійському турнірі гандболісти проявляли достатню активність на завершальній стадії атак. Виконано 3551 кидок м'яча в ворота своїх опонентів, 2219 із яких досягли цілі, ефективність склала 62,5%, в середньому за матч, відповідно 93,4 кидки та 58,4 м'ячі.

Кінцеві результати матчів безпосередньо залежали від високої реалізації кидків на завершальній

стадії атаки протягом усього турніру і окремого матчу. Так, збірна Данії у 8 матчах закинула в ворота своїх опонентів 267 м'ячів, що є найкращим показником на турнірі, при цьому виконала 383 кидки із різних ігрових позицій, ефективність склала 69,7%, в середньому, відповідно 33,4 та 47,9 за матч. Відзначено показник у 40 м'ячів у одному матчі національної збірної Швеції (Швеція – Японія 40:27, груповий етап), що є найбільш результативним на турнірі, ефективність кидків у матчі склала 75,0%.

Закинуті м'ячі на турнірі при позиційному та стрімкому нападі, – взагалі, та окремому матчі є широко визнаними інтегральними показниками серед національних збірних команд на змаганнях різного рангу. Вони характеризують хід турніру і матчів.

Дане дослідження розглядало цю проблему, вивчаючи ступінь, в якому лідерство збірних команд і гандболістів пов'язане з рейтингом і турнірним положенням, як спортсменів так і команд.

При позиційному нападі гандболісти збірних команд виконали 893 кидки м'яча в ворота своїх опонентів з близької відстані (6 метрів), 592 з яких досягли цілі, що складає, відповідно 25,1% та 26,7% від загальних показників, в середньому на турнірі 15,6 м'ячів та 23,5 кидків. Ефективність склала 66,3%. Високі показники на турнірі відмічено у національної збірної Німеччини (8 матчів) 75 м'ячів після 105 кидків, ефективність 71,4%, в середньому за матч, відповідно 9,4 м'ячі та 13,1 кидок з 6-ти метрової відмітки. Кращі показники у матчі відмічено у збірної команди Єгипту на груповому етапі (Єгипет – Угорщина 35:32), де гандболісти виконали 24 кидки за матч і 17 з яких були результативними, ефективність склала 70,8%.

Показники атакуючих дій гандболістів із позицій крайніх надають фахівцями більш детальної

інформації про вирішення проблеми турніру, матчу і завершальної стадії атаки. Відзначено, що на олімпійському турнірі гандболісти виконали 12,4% кидків із позицій крайніх (439) і 12,5% кидків завершилися взяттям воріт (277) від загальної кількості, ефективність кидків 63,1%, в середньому на турнірі показники склали, відповідно 11,6 та 7,3. Національна збірна команда Швеції у 8 матчах на турнірі досягла найвищих показників на завершальній стадії атак з флангів. Шведські гандболісти виконали 51 кидок з флангів і закинули 37 м'ячів у ворота опонентів на всіх етапах турніру, ефективність кидків склала 72,5%, в середньому за матч показники склали, відповідно 6,4 кидки та 4,6 закинутих м'ячів.

Гандболісти збірних Данії (Данія – Німеччина 39:26, фінал) та Швеції (Швеція – Японія 40:27 груповий етап) виконали за матч по 9 результативних кидків, ефективність яких склала, відповідно 75,0% та 69,2%.

Завдяки високій рівнобіжній підготовленості у матчах зі своїми опонентами гандболісти національних збірних команд на олімпійському турнірі відзначилися високою щільністю результатів від першого до заключного матчу, з першої до останньої хвилини матчу. Детальний аналіз вказує на те, що більш активно гандболісти на турнірі проводили результативні атаки з далекої відстані (9 і більше метрів). Відзначено, що на олімпійському турнірі гандболісти виконали 1187 дальніх кидків (33,4% від загальних) при цьому закинули в ворота 527 м'ячів (23,7% від загальних), в середньому за матч показники складають, відповідно: 31,2 кидків та 13,9 закинутих м'ячів; ефективність кидків – 44,4%.

У той же час спостерігається, що гандболісти збірної Німеччини у 8 матчах більш активно використовували кидки з далекої відстані (135 кидків) і 50,4%

кидків (68 м'ячів) були точними, в середньому за матч, відповідно: 16,9 кидків та 8,5 м'ячів. На турнірі в Парижі місцеві гандболісти (Франція – Німеччина 34:35) у 1/4 фіналу із далекої відстані закинули у ворота суперника 14 м'ячів із 25 кидків, ефективність склала 56,0%.

Аналіз виконання 7-метрових штрафних кидків свідчить, що тенденція досягти позитивного результату, у своїй більшості, має місце для збірних команд незалежно від їх місця у світовому рейтингу. На олімпійському турнірі було призначено 267 штрафних кидків (7,7% від загальних), де гандболісти команд реалізували 207 (9,3% від загальних), в середньому за матч гравці виконували, відповідно: 7,0 кидків проти 5,4 реалізованих; ефективність на турнірі склала 77,5%.

Висока міра готовності грає ключову роль в досягненні позитивного результату. Прикладами можуть служити виконані кидки і їх висока ефективність гандболістами збірної команди Словенії (31 м'яч із 40 кидків, 77,5% ефективність; відповідно, за матч – 3,9/5,0), в окремому матчі (Словенія – Японія 29:28 груповий етап, 7/9, 77,8%).

Показники стрімкого нападу свідчать, що у нападі тактичні дії є результативно-визначеним чинником змагальної діяльності гандболістів упродовж усіх етапів олімпійського турніру.

Використання кидків та кидків, які досягли цілі на завершальній стадії атак, при стрімкому нападі (при швидкому відриві та підчас прориву) варіювалися: на олімпійському турнірі, відповідно 8,8% і 11,2% та 10,8% і 13,8%. Аналогічні показники збільшувалися, як у кращих збірних (Іспанії 41 закинутий м'яч із 47 кидків, ефективність 87,2% та Данії – 57/63, 90,5%), відповідно 12,0% і 18,1% та 16,4% і 21,3%, так і в окремих матчах (Франція – Єгипет 26:26, 8/9, 88,9% та Данія – Аргентина

38:27, 12/13, 92,4%), відповідно – 36,4% і 30,8% та 48,1% і 31,6%.

Відповідно до зміни правил змагань, коли в команді вилучено гравця, воротаря можуть замінити польові гравці для збільшення кількості гравців на майданчику, поширилися кидки м'яча в пусті ворота. Так, 2,1% кидків і 2,7% закинутих у ворота м'ячів від загальних показників (61/73, 83,6%, 1.6/1.9 за матч) спостерігається на турнірі. 100% показники відзначено у збірної Данії – як кращої на турнірі (16/16, 100%, 2.0/2.0 за матч), так і в окремому матчі на груповому етапі (Данія – Франція 37:29, 6/6, 100%).

У командах розрізняють гравців, які володіють лідерськими якостями, як у матчі взагалі, так і в окремій ігровій ситуації; та гравців, які можуть ефективно доповнювати та адаптуватися до потреб команди. Все це свідчить про збалансованість цих ролей з особистими характеристиками гравців, що визначає реальну структуру даної команди.

Що стосується індивідуальних досягнень, то результати виступів гандболістів збірних команди в динаміці цього турніру дуже показові.

У кожного гравця на турнірі було багато шансів показати, на що вони здатні, їм постійно надавали творчу роль на вістрі атаки і багато свободи дій. Це зіграло важливу роль лідерів, додавало впевненості в собі.

Так, данський гандболіст Матіас Гідсель в 5 компонентах змагальної діяльності був кращим: бомбардир загального заліку на олімпійському турнірі, зіграв 8 матчів, закинув 62 м'ячі після 83 кидків, ефективність 74,7%, в середньому, відповідно 7,8 м'ячів та 10,4 кидки за матч; бомбардир стрімкого нападу – при організації проривів на турнірі 25 м'ячів після 27 кидків, ефективність 92,7% та в окремому матчі (Данія – Німеччина 39:26) 7 м'ячів після 8 кидків, ефективність 87,5%). Ма-

тіас Гідсель проявив спритність і влучність після перехоплення м'яча і кидків м'яча в пусті ворота на турнірі 5 з 5 (100%) та в одному матчі (Данія – Норвегія 32:25) 2 м'ячі з 2 можливих (100%).

Себастьян Карлссон (Швеція) зіграв 6 матчів на позиції крайнього і в 2 компонентах змагальної діяльності на турнірі був кращим бомбардиром, з позиції крайнього, на турнірі закинув 16 м'ячів після 19 кидків, ефективність 84,2%, показники в середньому за матч склали, відповідно: 2,0 м'ячі та 2,4 кидки. Себастьян Карлссон у матчі Швеція – Німеччина (27:30 на груповому етапі) 4 рази організовував швидкий відрив і 100% результативно завершував атаки.

Олександр Блонц (Норвегія) був кращим бомбардиром у матчі Норвегія – Словенія (28:33 1/4 фіналу) закинув 6 м'ячів після 7 кидків з позиції крайнього, ефективність 85,7%, а також у матчі Швеція – Німеччина (27:30 груповий етап) повторив досягнення Себастьяна Карлссона (Швеція), 4 рази організовував швидкий відрив і 100% результативно завершував атаки.

На олімпійському турнірі лідерами атак відзначено: Йоганнеса Голла (Німеччина) з близької відстані (6 м) виконав 37 кидків і 30 кидків були влучними, ефективність 81,1%; Ренарса Ушчінса (Німеччина) під час атаки з далекої відстані (9 м) виконав 47 кидків і закинув 28 м'ячів, ефективність 59,6%; Міккеля Хансена (Данія) – майстер 7-метрових штрафних кидків, після 36 кидків, 28 досягли цілі, ефективність 81,3%; Даніеля Фернандеса (Іспанія), який 16 разів організовував атаку швидким відривом і тільки одна атака не завершилася взяттям воріт; ефективність 93,8%.

Лідерами атак, кращими бомбардирами в окремому матчі на турнірі були: Алекс Влах (Словенія) у матчі (Словенія – Японія 29:28) на груповому етапі із 20 кидків 14 разів результативно

атакував ворота опонентів (6м – 4 м'ячі після 4 кидків, 9м – 2/6, 7м – 3/3, прорив – 5/6), ефективність 70.0%; Ахмед Адель (Єгипет) у матчі (Єгипет – Угорщина 35:32) з близької відстані (6 м) закинув 8 м'ячів після 12 кидків, ефективність 66.7%; француз Діка Мем у фінальному матчі Франція – Німеччина з далекої відстані (9 м) виконав 14 кидків у ворота німецької збірної і 64,3% (9 м'ячів) були успішними; майстром по виконанню 7-м штрафних кидків відзначено словенця Юре Доленця, у матчі за бронзові медалі (Словенія – Іспанія 22:36), 6 із 6 кидків реалізував успішно.

Лідери атак користуються авторитетом у гравців по команді. Вони добре зарекомендували себе, як на турнірі, так і окремому матчі і заслужили на шанс показати себе на найвищому рівні.

Дискусія.

У науково-методичній літературі відображені дані щодо обґрунтування вдосконалення різних складових системи підготовки спортсменів та систему знань щодо контролю змагальної діяльності у командних спортивних іграх, а також дані, які стосуються проведення комплексного контролю змагальної діяльності на різних етапах багаторічного вдосконалення гандболістів [2, 3, 7, 15, 18].

Головною метою нашого дослідження було аналіз показників змагальної діяльності лідерів команд і національних збірних на олімпійському турнірі з гандболу в Парижі 2024 року.

Науковці та спеціалісти командних спортивних ігор відзначають, що система підготовки до змагань у гандболі на сьогоднішній день має принципове значення і передбачає підготовку спортсменів до участі у офіційних і міжнародних змаганнях. Результати виступу національних збірних команд на цих змаганнях є основними показниками ефективності розвитку гандболу в країнах, на-

буває наявність певних міжнародних зв'язків [8, 16, 20, 24, 30].

Науковці та спеціалісти гандболу відзначають, що при формуванні складу команд тренер робить ставку гравців, які якісно організовують швидкі контратаки та ефективну гру при позиційному нападі і стандартних положеннях [7, 11, 13, 26,27].

Ці твердження простежуються в тенденціях при формуванні національних збірних команд. Результати дослідження свідчать, що на олімпійському турнірі 2024 року значно збільшилась кількість гравців (до 86, 47% від загальної), які складають основу збірних, і в кожному матчі (100% матчів) формували складові змагальної діяльності своїх команд.

На думку В.І. Циганка (2021), О. V. Bairachnyi & О. P. Levchuk (2024), Е., Angulo et al. (2022), В. Giovanini et al. (2021), гандбольна філософія спеціалістів не потребує особливого представлення, насамперед, – це контроль і швидкий розіграш м'яча, комбінації, універсалізм виконавців та якісний високий командний пресинг, який вимагає від своїх команд яскравого атакуючого гандболу.

Аналіз результатів виступів чоловічих збірних команд на олімпійському турнірі в Парижі свідчить, що основними лідерами чоловічого гандболу залишаються збірні команди Данії – Олімпійський чемпіон 2024 р. та 2016 р, срібний призер ОІ-2020, Німеччини – срібний призер ОІ-2024 та бронзовий призер ОІ-2016 р., Іспанії – бронзовий призер ОІ-2024 та 2020 р.

Науковці і спеціалісти гандболу В.О. Тищенко (2017), Boryi Becerra-Patino et al. (2023), P.Francisco et al. (2020), D. W. Mola & G. T. Bayisa (2020) свідчать, що аналіз кидків і їх результативність ведеться по кожному гравцеві протягом всього турніру, враховуючи їх індивідуальні особливості, командну підтримку, психологічну стійкість в іграх проти різних по силі команд. У національних збірних командах є багато гандболістів, які виконують великий обсяг роботи, як у захисті так і нападі, і дуже приємно бачити, наскільки вони конкурентоспроможні. Зараз не можна сказати, що один гравець в команді є на 100% лідером.

На сьогодні, лідерами атак на різних ігрових позиціях зберігають датські гандболісти Матіас Гідсель та Міккель Хансен, Йоганнес Голла та Ренарс Ушчінса (Німеччина), Алекс Влах та Юре Доленца (Словенія), Даніель Фернандес (Іспанія), Себастьян Карлссон (Швеція) та Олександр Блонц (Норвегія). Пріоритетного значення набуває у лідерів національних збірних команд наявність таланту, обдарованості та потенційних можливостей для досягнення найвищих спортивних результатів, як на турнірі так і в окремих матчах.

Проведені дослідження спрямовані на визначення та порівняння показників лідерів команд та показників збірних команд в контексті змагальної діяльності на олімпійському турнірі в Парижі щодо забезпечення позитивних результатів, як на турнірі так і у матчах на різних етапах турніру.

Це дозволяє визначати тенденції розвитку гри та напрями вдосконалення програми тренувальної і змагальної діяльності.

Висновки. На сучасному етапі розвитку гандболу особливого значення набуває участь гандболістів у олімпійському турнірі з подальшим підвищенням професіоналізму, як у клубній так і міжнародній системах.

Результати змагальної діяльності свідчать про характер спортивної боротьби протягом олімпійського турніру, інтеграцію стилю гри нового турніру в тренувальний і змагальний процес. Отримані результати можуть бути корисні тренерам при плануванні та побудові стратегії тренувального та змагального процесів, приділяючи особливу увагу статистиці, пов'язаній з іграми, які в більшій мірі будуть впливати на майбутні результати гри.

Аналіз виступів національних збірних команд у олімпійському турнірі довів, що основними світовими лідерами в чоловічому гандболі є збірні команди Данії, Німеччини, Іспанії, Словенії та Франції, їх гра базується на успішному виступі гравців у офіційних міжнародних змаганнях, як у складах своїх збірних, так і гандбольних клубах провідних гандбольних країн, за які вони виступають.

Перспективи подальших досліджень передбачають аналіз виступів спортсменів у змаганнях рівня чемпіонатів і кубків Європи та України з гандболу.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють про відсутність будь-якого конфлікту інтересів.

Література

1. Борисова, О., Шутова, С., Нагорна, В., Шльонська, О., Серебряков, О., & Мітько, А. (2020). Характеристика змагальної діяльності збірних команд України зі спортивних ігор на міжнародній арені. Спортивна наука та здоров'я людини, 2(4), 15-22. [https:// doi.org/10.28925/2664-2069.2020.2.3](https://doi.org/10.28925/2664-2069.2020.2.3).

References

1. Borysova, O., Shutova, S., Nahorna, V., Shlonska, O., Serebriakov, O., & Mitko, A. (2020). Characteristics of the competitive activities of national teams of Ukraine in sports games in the international arena. Sportyvna nauka ta zdorovia liudy, 2(4), 15-22. [https:// doi.org/10.28925/2664-2069.2020.2.3](https://doi.org/10.28925/2664-2069.2020.2.3).

2. Костюкевич В.М, Теоретико-методичні основи контролю у фізичному вихованні та спорті [монографія]. Вінниця ТОВ «Планер»; 2017. 191 с.
3. Мітова О.О. Технологія реалізації системи контролю у командних спортивних іграх в процесі багаторічного удосконалення. Фізична культура, спорт та здоров'я нації. 2020;10(29):83-91.
4. Міжнародна федерація гандболу: [електронний ресурс] //режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/Гандбол_на_Олимпийских_играх.
5. Міжнародна федерація гандболу: [електронний ресурс] //режим доступу: <https://www.ihf.info/competitions/men/308/2024-olympic-games-paris-mens-tournament/159985/groups-rankings>.
6. Соловей О.М., Соловей Д.О., Овчаренко С.В., Яковенко А.В., Матяш В.В. Аналіз змагальної діяльності гандбольного клубу «Мотор» у єврокубковому турнірі Лізі чемпіонів. Спортивний вісник Придніпров'я. Дніпро: ПДАФКиС. 2024 № 2. С. 195-203. (262 с.). DOI:10.32540/2071-1476-2024-2-195.
7. Стасюк Р.М., Клименченко Т.Г., Гриб Т.О. Модельні характеристики основ змагальної діяльності та контролю гандболістів. Науковий часопис [Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова]. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). – 2020. – Вип. 2. – С. 154-158. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_015_2020_2_34.
8. Сушко Р, Дорошенко Е. Технологія підготовки збірних команд у спортивних іграх з урахуванням чинників міграції. Спортивний вісник Придніпров'я. 2019;3:68-77, doi: 10.32540/2071-1476-2019-3-068.
9. Тищенко В. Контроль тренувальної та змагальної діяльності команд високої кваліфікації з гандболу [монографія] Запоріжжя: Статус, 2017. 462 с. ISBN 978-617-7353-54-V.
10. Циганок В.І. Управління змагальним процесом у гандболі з використанням експрес-оцінок інтегральних показників змагальної діяльності. [автореферат]. Дніпро: ПДАФКиС; 2021. 25 с.
11. Angulo E., Romero FP., López-Gómez JA. (2022). A comparison of different soft-computing technique for the evaluation of handball goalkeepers. *Soft Computing*, 26(6), 3045-3058. doi: 10.1007/s00500-021-06440-7.
12. Anwar, M.Q.H.K., Jamaludin, M., Razali, M.R.M., Talip, N.K.A., & Ismail, Z. (2022). Offensive and defensive team performances: Relation to successful and unsuccessful participation in the UEFA Champions League 20/21. *Journal of Physical Education and Sport*, 22(11), 2649-2654. doi: 10.7752/jpes.2022.11336.
13. Bairachnyi, O. V., & Levchuk, O. P. (2024). The phenomenon of leadership in sports teams: significance. *Journal of Physical Education and Sport*, 22(11), 2649-2654. doi: 10.7752/jpes.2022.11336.
2. Kostiukevych, V. (Ed.). (2017). *Theoretical and methodological foundations of control in physical education and sports*. Vinnytsia: Planer LLC. S.191.
3. Mitova, O. (2020). *Technology of implementation of the control system of team sports games in the process of long-term improvement*. *Physical Culture Sports and Health of the Nation*, 10(29), 83-91.
4. International Handball Federation: [electronic resource] //access mode: https://uk.wikipedia.org/wiki/Гандбол_на_літніх_Олімпійських_іграх_2024_—_чоловічий_турнір.
5. International Handball Federation: [electronic resource] //access mode: <https://www.ihf.info/competitions/men/308/2024-olympic-games-paris-mens-tournament/159985/groups-rankings>.
6. Solovei O.M., Solovei D.O., Ovcharenko S.V., Yakovenko A.V., Matias V.V. Analysis of the competitive activities of the Motor handball club in the European Cup tournament, the Champions League. *Sportyvnyi visnyk Prydniprovia*. Dnipro: PDAFKiS. 2024 № 2. S. 195-203. (262 s.). DOI:10.32540/2071-1476-2024-2-195.
7. Stasiuk R.M., Klymenchenko T.H., Hryb T.O. Model characteristics of the basics of competitive activity and control of handball players. *Naukovyi chasopys [Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova]*. Seriiia 15: Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport). – 2020. – Vyp. 2. – S. 154-158. Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_015_2020_2_34
8. Sushko, R., & Doroshenko, E. (2019). The technology of training national teams in sports games taking into account factors of migration. *Sports Bulletin of the Dnieper Region*, 3, 68-77. doi: 10.32540/2071-1476-2019-3-068.
9. Tyshchenko V. Control of training and competitive activities of highly qualified handball teams [monohrafiia] Zaporizhzhia: Status, 2017. 462 s. ISBN 978-617-7353-54-V.
10. Tsyhanok V.I. Management of the competitive process in handball using express assessments of integral indicators of competitive activity. [avtoreferat]. Dnipro: PDAFKiS; 2021. 25 s.
11. Angulo E., Romero FP., López-Gómez JA. (2022). A comparison of different soft-computing technique for the evaluation of handball goalkeepers. *Soft Computing*, 26(6), 3045-3058. doi: 10.1007/s00500-021-06440-7.
12. Anwar, M.Q.H.K., Jamaludin, M., Razali, M.R.M., Talip, N.K.A., & Ismail, Z. (2022). Offensive and defensive team performances: Relation to successful and unsuccessful participation in the UEFA Champions League 20/21. *Journal of Physical Education and Sport*, 22(11), 2649-2654. doi: 10.7752/jpes.2022.11336.

- icance and features of formation. *Sport Science Spectrum*, 2, 41-46. <https://doi.org/10.32782/spectrum/2024-2-6>.
14. Boryi Becerra-Patino, Juan Carlos Sarria Lozano, Francisco Javier Palomino (2023). Characterization of variables associated with sports performance: interdisciplinarity in women's soccer in Colombia. *Journal of Physical Education and Sport. (JPES)*, Vol. 23 (issue 1), Art 9, pp. 76-85. DOI:10.7752/jpes.2023.01009.
15. Brey, SR & Brouli, LR (2002). Role effectiveness, role clarity and role performance effectiveness *Small Group Res.* 33, 233-253. doi: 10.1177/104649640203300204.
16. Krahenbühl, T., Leonardo, L. The relative age effect: coaches' choices as evidence of social influence on youth handball. *Journal of Physical Education and Sport ® (JPES)*, Vol.20 (5), Art 337, pp. 2460- 2467, 2020.
17. Lochman, V., Tyshchenko, V., Tovstopiatko, F., Pyptiuk, P., Ivanenko, S., & Pozmogova, N. (2021). Use of innovative technical means to increase the training process effectiveness in handball. *Journal of Physical Education and Sport*, 21(4), 1695-1704. doi: 10.7752/jpes.2021.04215.
18. Manchado C., Pueo B., Chiroso-Rios L J., Tortosa-Martínez J. (2021). Time-Motion Analysis by Playing Positions of Male Handball Players during the European Championship 2020. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(6), 2787.
19. Fenta, B. G., & Mola, D. W. (2023). Effect of eight-week callisthenics exercise on selected physical fitness quality and skill performance in handball. *Jurnal SPORTIF: Jurnal Penelitian Pembelajaran*, 9(3), 550-566.
20. Francisco P. Romero, Eusebio Angulo, Jesús Serrano-Guerrero, José A. Olivas (2020). A Fuzzy Framework to Evaluate Players' Performance in Handball. *International Journal of Computational Intelligence Systems*. Vol. 13(1), pp. 549-558. DOI: <https://doi.org/10.2991/ijcis.d.200416.001>.
21. Giovanini, B., Conte, D., Ferreira-Junior, A., & Nascimento, V.B. (2021). Assessing the key game-related statistics in Brazilian professional basketball according to season phase and final score difference. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 21(2), 295-305. doi: 10.1080/24748668.2021.1881358.
22. Ismail, Z. (2022). Offensive and defensive team performances: relation to successful and unsuccessful participation in the UEFA Champions League 20/21. *Journal of Physical Education and Sport*, 22(11), 2649-2654.
23. Kumar, C. R. (2021). A comparative study of speed among basketball and handball players of khammam
13. Bairachnyi, O. V., & Levchuk, O. P. (2024). The phenomenon of leadership in sports teams: significance and features of formation. *Sport Science Spectrum*, 2, 41-46. <https://doi.org/10.32782/spectrum/2024-2-6>.
14. Boryi Becerra-Patino, Juan Carlos Sarria Lozano, Francisco Javier Palomino (2023). Characterization of variables associated with sports performance: interdisciplinarity in women's soccer in Colombia. *Journal of Physical Education and Sport. (JPES)*, Vol. 23 (issue 1), Art 9, pp. 76-85. DOI:10.7752/jpes.2023.01009.
15. Brey, SR & Brouli, LR (2002). Role effectiveness, role clarity and role performance effectiveness *Small Group Res.* 33, 233-253. doi: 10.1177/104649640203300204.
16. Krahenbühl, T., Leonardo, L. The relative age effect: coaches' choices as evidence of social influence on youth handball. *Journal of Physical Education and Sport ® (JPES)*, Vol.20 (5), Art 337, pp. 2460- 2467, 2020.
17. Lochman, V., Tyshchenko, V., Tovstopiatko, F., Pyptiuk, P., Ivanenko, S., & Pozmogova, N. (2021). Use of innovative technical means to increase the training process effectiveness in handball. *Journal of Physical Education and Sport*, 21(4), 1695-1704. doi: 10.7752/jpes.2021.04215.
18. Manchado C., Pueo B., Chiroso-Rios L J., Tortosa-Martínez J. (2021). Time-Motion Analysis by Playing Positions of Male Handball Players during the European Championship 2020. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(6), 2787.
19. Fenta, B. G., & Mola, D. W. (2023). Effect of eight-week callisthenics exercise on selected physical fitness quality and skill performance in handball. *Jurnal SPORTIF: Jurnal Penelitian Pembelajaran*, 9(3), 550-566.
20. Francisco P. Romero, Eusebio Angulo, Jesús Serrano-Guerrero, José A. Olivas (2020). A Fuzzy Framework to Evaluate Players' Performance in Handball. *International Journal of Computational Intelligence Systems*. Vol. 13(1), pp. 549-558. DOI: <https://doi.org/10.2991/ijcis.d.200416.001>.
21. Giovanini, B., Conte, D., Ferreira-Junior, A., & Nascimento, V.B. (2021). Assessing the key game-related statistics in Brazilian professional basketball according to season phase and final score difference. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 21(2), 295-305. doi: 10.1080/24748668.2021.1881358.
22. Ismail, Z. (2022). Offensive and defensive team performances: relation to successful and unsuccessful participation in the UEFA Champions League 20/21. *Journal of Physical Education and Sport*, 22(11), 2649-2654.

- district in telangana state. *International Research Journal of Education and Technology*, 3(2), 35–39.
24. Mola, D. W., & Bayisa, G. T. (2020). Effect of circuit training on selected healthrelated physical fitness components: the case of sport science students. *Turkish Journal of Kinesiology*, 6(4), 142–148.
25. Kusuma, I D.M.A.W., Kusnanik, N.W., Lumintuarso, R., Rozy, F., Phanpheng, Y., & Kusuma, D.A. (2023). The Differential Effects of Uphill Sprint and Side Jump Sprint Exercises and Various Anthropometric Characteristics on the Speed of Soccer Players. *Physical Education Theory and Methodology*, 23(6), 811-818. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2023.6.01>].
26. Petridis, L., Pálincás, G., Tróznai, Z., Béres, B., & Utczás, K. (2021). Determining strength training needs using the force-velocity profile of elite female handball and volleyball players. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 16(1), 123-30. doi: 10.1177/1747954120964043.
27. Rahman, M. H., & Sharma, J. P. (2023). An assessment of maximal isometric hand grip strength and upper body explosive strength and endurance in various ball sports. *Physical Education Theory and Methodology*, 23(6), 932-939.
28. Romero FP, Angulo E, Serrano-Guerrero J, Olivas JA (2020) A fuzzy framework to evaluate players' performance in handball. *Int J Comput Intell Syst* 13(1):549–558.
29. Singh, L. S., Singh, N. R., Singh, W. J., Singh, O. R., & Mola, D. W. (2024). Optimizing the Speed and Explosive Power Performance of Football Players: The Effect of a Six-Week Neuromuscular Training. *Physical Education Theory and Methodology*, 24(5), 697-703. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2024.5.03>].
30. Solovey, O., Tsyhanok, V., Lutsenko, S., Solovei, D., Vaniuk, O., & Doroshenko, E. (2022). Dynamics of indicators of competitive and special physical fitness of highly qualified handball players in the annual macrocycle. *Sports Bulletin of the Dnieper Region*, 3, 215-224. doi: 10.32540/2071-1476-2022-3-215.
23. Kumar, C. R. (2021). A comparative study of speed among basketball and handball players of khammam district in telangana state. *International Research Journal of Education and Technology*, 3(2), 35–39.
24. Mola, D. W., & Bayisa, G. T. (2020). Effect of circuit training on selected healthrelated physical fitness components: the case of sport science students. *Turkish Journal of Kinesiology*, 6(4), 142–148.
25. Kusuma, I D.M.A.W., Kusnanik, N.W., Lumintuarso, R., Rozy, F., Phanpheng, Y., & Kusuma, D.A. (2023). The Differential Effects of Uphill Sprint and Side Jump Sprint Exercises and Various Anthropometric Characteristics on the Speed of Soccer Players. *Physical Education Theory and Methodology*, 23(6), 811-818. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2023.6.01>].
26. Petridis, L., Pálincás, G., Tróznai, Z., Béres, B., & Utczás, K. (2021). Determining strength training needs using the force-velocity profile of elite female handball and volleyball players. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 16(1), 123-30. doi: 10.1177/1747954120964043.
27. Rahman, M. H., & Sharma, J. P. (2023). An assessment of maximal isometric hand grip strength and upper body explosive strength and endurance in various ball sports. *Physical Education Theory and Methodology*, 23(6), 932-939.
28. Romero FP, Angulo E, Serrano-Guerrero J, Olivas JA (2020) A fuzzy framework to evaluate players' performance in handball. *Int J Comput Intell Syst* 13(1):549–558.
29. Singh, L. S., Singh, N. R., Singh, W. J., Singh, O. R., & Mola, D. W. (2024). Optimizing the Speed and Explosive Power Performance of Football Players: The Effect of a Six-Week Neuromuscular Training. *Physical Education Theory and Methodology*, 24(5), 697-703. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2024.5.03>].
30. Solovey, O., Tsyhanok, V., Lutsenko, S., Solovei, D., Vaniuk, O., & Doroshenko, E. (2022). Dynamics of indicators of competitive and special physical fitness of highly qualified handball players in the annual macrocycle. *Sports Bulletin of the Dnieper Region*, 3, 215-224. doi: 10.32540/2071-1476-2022-3-215.

Соловей Олександр

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту,
Дніпро, Україна
<https://orcid.org/0000-0001-8480-2323>

Соловей Дмитро

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту
Дніпро, Україна
<https://orcid.org/0000-0001-8105-2061>

Овчаренко Сергій

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту,
Дніпро, Україна
<https://orcid.org/0000-0003-4545-4021>

Яковенко Артем

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту,
Дніпро, Україна
<https://orcid.org/0000-0003-0338-8437>

Малойван Ярослав

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту,
Дніпро, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-6026-5057>

Вадим Матяш

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту,
Дніпро, Україна
<https://orcid.org/0000-0001-7892-2011>